



Inatsisartunut ilaasortaq
Aqqaluaq Billmann Egede
/MAANI

**Utoqqalinersiutit pitsannqorsarneqarneranni aningaasartuutit pillugit
UKA2020/106 pillugu § 37 naapertorlugu apeqqummut akissut**

Brevdato: 30-06-2020
Sags nr. 2020 - 10772

Journalnr.: 22.00
P. O. Box 1037
3900 Nuuk

Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50

E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu apeqqummik nassiussaqarputit. Apeqqutit akissutaallu matuma kinguliani allassimapput.

**1. Naalakkersuisut Siulittaasuata oqaatigaa Inatsisartut ataatsimiinneranni
siunnersuutit aalajangiiffigineqartut 80 %-ii tamanit isumaqatigiiffiusumik
akuerineqarsimasut. Tamanna Naalakkersuisut erseqqissumik
tunngavilersukkamik uppernarsammik saqqummiivigisinnaavaat?**

Akissut:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia paasissutissiivoq: "2019-imi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartut inatsissisaattut siunnersuutit 24-t akuersissutigineqarput. Siunnersuutinit taakkunanit 18-it Inersuarmi taasisunit isumaqatigiittunit akuerineqarput, tassa imaappoq akerliulluni taasisoqanngilaq, taasinngitsortoqanngilaq taasiumanngitsoqarnanilu. Tamanna 3/4-imut imaluunniit 75 %-imut naapertuuppoq."

Taamaattoqarnera ukiunit siuliinit allaanerussuteqanngilaq. Taamaattumik Naalakkersuisut isumaqartariaqarput taamatut oqartoqarneranut uppernarsaatissaqartoq.

2. Nunatta Karsiata toqqaannartumik akiitsui qanoq annertutigippat?

Akissut:

Namminersorlutik Oqartussat 25. juni 2020-mi ernialersukkanik taarsigassarsiai katillugit 131 mio. kr.-upput.

**3. Nunatta Karsiata akiitsui toqqaannangitsut, assersuutigalugu
ingerlatseqatigiiffiit tamakkiisumik ilaannakortumillu inuiaqatigiit
piginneqataaffigisaat, aningaasanik qanoq amerlatigisunik attartugaqarpat
akilersugassaqarlutilluunniit?**

Akissut:

Nunatta Karsia toqqaannangitsunik taarsigassarsiaqanngilaq.

Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffii 2019-imi ernialersukkanik akitsuuteqarput 4.570 mio. kr.-nik. Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit ukioq taanna ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit ernialersukkanik (aningaasaataat tioriaannaat ilanngaatigalugit akiitsui) 3.534 mio. kr.-nik akiitsoqarput.

4. Ukioq 2012 akitsuutit Nunatta Karsianut isertinneqartartut ataatsimut katillugit qanoq aningaasatigut Nunatta Karsianut isertitsissutaasarsimappat?

Akissut:

Nunatta Karsiata 2012-imi akitsuutinit isertitai 860 mio. kr.-upput. Kisitsit akit ineriartornerannut nalimmassarneqarpat taakku 2020-mi januaarimi akit malillugit 944 mio. kr.-nut naapertuupput.

Nunatta Karsiata 2019-imi akitsuutinit isertitai 1.181 mio. kr.-upput. Akit ineriartornerannut nalimmassarneqarunik taakku 2020-mi januaarimit akit malillugit 1.210 mio. kr.-nut naapertuupput.

2020-mi aningaasanut inatsimmi akitsuutinit isertitai 1.190 mio. kr.-nut missingersuusiorneqarput. COVID-19 pissutigalugu tamanna ukiumut nalinginnaasumut sanilliullugu piviusunngortinneqarsinnaassanersoq pillugu nalornineq annertuneruvoq.

5. Ukioq 2019-imi akitsuutit ataatsimut katillugit Nunatta Karsiata isertitsissutigisimasai qanoq annertutigippat?

Akissut:

Apequt nr. 4-mut akissut takujuk.

6. Ukioq 2020 Nunatta Karsiata missingersuutit naapertorlugit ataatsimut katillugu akitsuutinit isertitai qanoq annertutigippat?

Akissut:

Apequt nr. 4-mut akissut takujuk.

7. Innuttaasut aningaasaateqassusiat agguaqatigiissillugu ukiut kingulliit qulit qanoq ajorseriartigisimappat?

Akissut:

Naatsorsueqqissaartarfik paasissutissiivoq: "Aningaasaateqassuseq nunatsinni isertitanik kisitsisitigut takussutissiornermi *akileraareerutit ilanngaatigereerlugit isertitanik* taagorneqartoq. Isertitanik kisitsisitigut takussutissiat malillugit akileraareerutit ilanngaatigereerlugit isertitai 2017-imi 166.141 kr.-nit 2018-imi 3,8 pct.-imik amerleriarput 172.485 kr.-nut, nalunaarsuiffik uuma ataani tak.

Akileraarutit ilanngaatigereerlugit agguaqatigiissillugu isertitai (1.000 kroninngorlugit)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Akileraarutit ilanngaatigereerlugit isertitai	141	144	148	151	151	157	163	166	172
Ukiumi allanguut [procent]	-	2.0	2.2	2.4	0.0	4.0	3.9	1.8	3.8

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <http://bank.stat.gl/INDP1>

Piffissami 2010-2018-imi akileraarutit ilanngaatigereerlugit isertitai qanoq paasineqarnissaannut atatillugu Nunatsinni Naatsorsueqqissaartarfimmit erseqqissaatigineqassaaq utoqqalinersiutit akileraaruserneqartarnerannut malittarisassat nutaat 1. januar 2017-imi atuutilersut 2017-imi 2018-imilu akileraarutit ilanngaatigereerlugit isertitai naatsorsorneqarnerannut toqqaannartumik

sunniuteqarmata. Taamaalilluni nunani allani utoqqalinersiutinut aqqissuussinermi akileraarutitigut malittarisassat allannguuteqarnerat 2016-imit 2017-imut qaffasissutsit nikinnerannik nassataqarpoq. Assersuutigalugu nunani allani utoqqalinersiutinut aqqissuussinermi sulisitsisut akiliuteqartarnerisigut isertitat tamarmiusut 2017-imit amerleriaateqarput. Akileraarutip allannguutaa isertitanut taaguutinut tamanut, tassunga ilanngullugu *isertitat ilanngaatigereerlugit* akileraarutinut kiisalu naleqqersuummut Gini-koefficientimut apeqqut 8-mut akissutip ataani eqqaaneqartumut sunniuteqarpoq. Taamaalilluni isertitanut taaguutinut tamanut atatillugu qaffasissutsit 2016-imit 2017-imut nikipput.”

8. Inuit pisuut pissakinnerillu aningaasaateqassutsimikkut imminnut ungasilliartuinnarnerat ukiut kingulliit qulit qanoq kisitsisitigut Naalakkersuisunit takussutissartaqartinneqarpat?

Akissut:

Naatsorsueqqissaartarfimmit paasissutissiipput naleqqersuut Gini-koefficienten atorlugu nalingiinnginneq uuttortarlugu taanna 2009-miilli annertusiartuaartoq, 2015 aamma 2016 eqqaassanngikkaanni. Pensionisiat akileraaruserneqartarnerannut malittarisassat nutaat sunniutaat pissutigalugit 2017-imi ineriartornerat immikkut isiginiarneqassaaq, tak. apeqqut 7-imut akissut. Aamma assersuutigalugu nammineq tunisinerup nalinga eqqarsaatigalugu naleqqersuutip Gini-koefficientip atorneratigut periutsitigut ajornartorsiutit maluginiarneqassapput. Tamanna pillugu ukiuni siusinnerusuni Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarusiat innersuussutigineqarput, pissutsit taamaannerat taakkunani eqqartorneqarluni.

Nalunaarsuiffik 1. Naleqqersuummi Gini-koefficientimi, 0-ip takutippaa isertitani nalingiinngitsoqanngitsoq, tamatumani kisitsisip 100-p nalingiinnginnerup annertunerpaaffia takutillugu.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gini-koefficient	32.4	33.2	33.6	33.6	34.3	34.3	33.9	33.9	34.3	35.4
Ukiumi allannguut [procent]	-	2.5	1.2	0.0	2.1	0.0	-1.2	0.0	1.2	3.2

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <http://bank.stat.gl/INDF1>

9. Nanortalik, Narsaq, Paamiut, Tasiiliaq, Ittoqqortoormiut, Maniitsoq, Qasigiannguut, Qeqertarsuaq, Upernavik, Qaanaaq aamma Uummannaq 2008-miit 2019-ip tungaanut illoqarfittut aningaasarsiornikkut kaaviiartitaasa milliartuinnarnerat Naalakkersuisuniit malinnaavigineqarsimava?

a. Kisitsisinngorlugit takussutissartaqartinneqarpat?

Akissut:

Apeqqut Naalakkersuisunut paasiuminaappoq, paasinninnerli malillugu akissutissaq tassaavoq naamik.

10. 2012-miit 2020 ilanngullugu aalisarnermiit akitsuutit Nunatta Karsianut isertinneqartartut qanoq ineriartorsimappat?

a. Kisitsisinngorlugit Naalakkersuisuniit takussutissartaqartinneqarpat?

Akissut:

Aalisarnermit akitsuutinit iluanaarutit akit ingerlaavartut malillugit naatsorsuinikkut 2012-19-imit 575 %-imik qaffattut nalunaarsuiffik 3-mi takussutissiami takutinneqarpoq.

Nalunaarsuiffik 3. Aalisarnermi pisarineqartut isumalluutininik atuinermt akitsuutaannit iluanaarutit mio. kr.-ngorlugit (akit ingerlaavartut)

Mio.kr.	Raajat	Qalerallit	Itisuumi aalisarneq					Aalisakkat naqqasiortut					Akileraarutigut isertitat katillugit
			Makrelit	Ammassaar	Ammassassuit	Saarullernat	Kapisillit	Saarullit	Suluppaakkat	Kullerit	Saarullit arlaat	Kissavaasat	
2012	60,3												60,3
2013	103,7	18,8											122,5
2014	145,3	18,8	74,4										238,5
2015	152,6	29,8	28,7										211,1
2016	167,7	54,2	41,8		5,3								269,0
2017	175,4	47,8	27,4	3,6	2,6			12,5	2,7	0,8	0,2		273,1
2018	263,3	92,0	39,9	1,8	1,2	3,5	0,1	21,9	0,7	0,7	0,1	0,4	425,7
2019	263,8	97,6	13,2	0,0	1,1	3,0	0,0	23,2	1,4	1,8	0,2	0,0	405,3

Aalisarnermi pisarineqartut isumalluutininik atuinermt akitsuutaat 2012-2018

Raajat suussutsinit tassatuaapput 2012 tikillugu akitsuuteqartinneqartut. Ulloq 1. januar 2013-imi avataasiorluni qaleralinnik aalisarnermi toqqaannartumik avammut tunisinermi akitsuutit atuutsinneqalerput. Avataasiorluni avaleraasartuunik aalisarneq siullerpaamik 2014-imi juunimi akitsuuserneqarpoq. 2016-imi avataasiorluni aalisariutinit sinerissamullu qanittumi aalisariutinit akitsuuserneqartunit qaleralinnik tunisineq siullermeertumik akitsuuserneqarpoq. Aammattaaq ammassaat ammassassuillu 2016-imi akitsuuserneqarput. 1. januar 2017-imit avataasiorluni saarullinniarneq, kullererniarneq, suluppaagarniarneq saarulliusaarniarnerlu akitsuuserneqarput.

2018-imit aalisarnermi pisarineqartut isumalluutininik atuinermt akitsuutaat

Kalaallit Nunaanni aalisarnermi pisarineqartut isumalluutininik atuinermt akitsuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. 46, 23. november 2017-imeersup atuutilerneratigut Kalaallit Nunaanni aalisarnermi tamarmut 1. januar 2018-imit isumalluutininik atuinermt akitsuummumut iluserititaq nutaaq atuutsinneqalerpoq. Akitsuutit pillugit inatsimmi ilaapput sinerissamut qanittumi qaleralinniarneq raajarniarnerlu, avataasiorluni raajarniarneq, qaleralinniarneq, saarullinniarneq, kullererniarneq, saarulliusaarniarneq suluppaagarniarnerlu kiisalu ikerinnarsiorluni avaleraasartuorniarneq, ammassassuarniarneq, ammassanniarneq, saarullernarniarneq guldlaksernarniarnerlu. Aalisakkat allat akitsuummumut ilaatinneqanngillat.

Oqaatigineqassaaq aalisarnermi pisariaqartut isumalluutininik atuinermt akitsuutaat pillugu inatsisip atuutilernerata peqatigisaanik aalisarnermut atatillugu atuisunut akiliuteqartitsineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 9, 27. juni 2013-imeersoq atorunnaarsinneqarmat. Nalunaarusiaasimasumi ilaatigut avataasiorluni aalisarnermut imaluunniit sinerissamut qanittumi raajarniarnermut akuersissutinut akiliutit aalajangersarneqarput. Taamaalilluni kisitsisit siuliani allassimasut aalisarnermi akitsuusersuinerup annertuseriarneranut takussutissiisutut tamakkiisumik isigineqarsinnaanngillat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Vittus Qujaukitsoq